

(hangt hem de boeien als 'n snoer om den hals)
 Neger (dol): Massa! Massa!
 Tijl (op Ali doelend): Voer die massa, netjes en met eerbetuiging, gauw naar Crusoë's gerechtshof. (tot Ali): Wil u volgen?
 Ali Wat historie!
 Tijl Zondagdienst voor vloot en landweer.
 Morgen vorm ik 't ministerie. Goeien avond. Wel te rusten.
 De neger pakt Ali in de armen en draagt hem weg als 'n zak.
 Robinson Tijl! Viktorie!
 Tijl Stil...
 Robinson Viktorie!
 Tijl Stil... Ik ben aan 't mediteeren over 't rad van avonturen...
 Robinson Wel?
 Tijl Wij zorgen voor beschaving.
 Robinson Tijl wordt baas de wereld door!
 Tijl Behalve in z'n eigen huis... 'k Feliciteer u, diplomaat. Gij blijft voor buitenlandse zaken... en m'n senator is m'n uil (de oogen van den uil vonken weer even)
 Robinson 't Is 'n rare greep geweest. De vloot...
 Tijl Oud ijzer.
 Robinson ... kwam nader.
 Tijl Hoeveel schepen?
 Robinson Eén... klein.

Tijl Die glorie wordt pover...
 Robinson Goed. Maar er was volk, en er stak 'n kanon...
 Tijl Stil nu. De rest is versleten. 'k Heb plannen voor 'n model-boerderij.
 Robinson En?
 Tijl We gaan leeuwen kweken.
 Robinson Zijn er niet genoeg?
 Tijl Stil. Geen insinuaties. Nele wordt triestig...
 Ik moet m'n avondgebed nog bidden. Ga weg. 'k Wil alleen zijn. 'k Heb geen keerskenspisser noodig. Zorg voor den vrede in de gemeente.
 't Is nu tijd voor innerlijke devotie.
 Robinson Bij de negers?
 Tijl Zwart of wit, van binnen zijn we gelijk.
 Robinson Ze willen 'n serenade brengen.
 Tijl Vogelpik? Morgen terugkomen.
 Robinson Niks te doen. Kaffer-koppigheid is wild.
 Tijl Azijnbrouwer. Ga weg en sluit de deur.
 Robinson Orders?
 Tijl Morgen vroeg, zes uur, appèl.
 Robinson En de fanfare?
 Tijl Stik.
 Robinson Merci. (exit)
 Er komt weer groote weemoed over Tijl. Hij gaat, als in 't eerste kapittel, knielen vòòr 't O.L. Vrouwke, mediteerend. Er hangt schoone

maneschijn zoals in liefdeshistories. Ineens breekt er dichtbij 'n fanfare los. 'n Wilde neger-rhapsodie. De naderende kafferhulde aan den grooten nieuwen Manitoë. Ze zenden 'n afgevaardigde. De cacaphonie verstilt...
 De Neger van zoeeven, met kleurige lappen omhangen. stormt op, 'n vel papier in de eene hand, 'n ontzettende koloniale ruiker in de andere. Hij begint: Groote Manitoë! Getrouw aan de traditie komen we u felici...
 Z'n speech is afgebroken, want daar zegt De Uil, terwijl zijn oogen vonken:
 Geen sant in eigen land. Nu ben ik senator en dús conservator. Scribent, laat uw lier aan 'n nagel hangen. Beter is 't 'nen uil te vangen. 't Leven is maar lach en traan. Goeien nacht! Het is gedaan!
 De Neger geeft 'n teeken, zwaait z'n bouquet en tiert: Getrouw aan de traditie!!
 'n Formidabel kanonschot. De fanfare schettert furieus los...
 Ende de kafferkompanye, oeck ghenaemt «sjochetei» danst glorieus het eynde van dese gekke history.

Antwerpen, Juli, 1925.

VIERDE KAPITTEL.

HET eiland van vroeger. 't Huizeken is intussen vergroeid met de fantastische flora, en alles heeft 'n physionomie gekregen als had Hieronimus Bosch er gekluizenaar. 't Galjoen ligt gestrand. 't zeil aan flarden. 't De Vliegende Hollander staat op 't dek. 't Naast hem de lantaren met 'n dansvlam. 't Er schichten af en toe bliksems door de spleten van den hemel.

DE HOLLANDER.

Land! Kameraad! In veilige haven voerde ik u. Is dat geen vriendschap waard? Kom uit uw kooi. Sper uw neusgat op. Als nectar drenkt uw tropenland één zoete bedwelming.
 Wat fijner dan uw madelief en uw pisseblommen...
 Ach, wat 'n hoek voor filozofen die rustig nog herkauwen willen het alfa en omega van 't geluk!
 — mij is die gunst niet gejongd! —
 Allo!
 Sismograaf van verlangens! Hier, hier vindt ge den grond voor annexatie!
 Op, droomer! Grijp met bei uw handen al wat het leven nog bieden wil!

Tijl komt aan dek gekropen:

Kaptein... Is de gekke vaart gestuit?
 Eén vlam was de reis; 't galjoen 'n bolied!

(t bliksemen luist)

108

DE HOLLANDER.

Aan wal, Tijl! Voor hartsgeheimen is er geen douanetarief!

TIJL.

Hier is het eind, het eind van de wereld.

DE HOLLANDER.

Ofwel 't begin.
 Kaffers en apen kunt ge beschaven, koning worden van heel 't domein, en doopen uw jongste vaderland, zónder vroede vaders: Tijlandia!
 En de oceaan wordt Uilespiegel...
 Zóó groot als hij was eens uw liefde...

TIJL.

Zwijg, vliegende vloeker! Ge lijkt 'n meermin...

DE HOLLANDER.

Min of meer...

Tijl stapt vermoeid aan wal:

Ge krijgt m'n galjoen...

DE HOLLANDER.

Cadeau?

TIJL.

Voor bewezen diensten... He? Koninklijk is 't, zóó Uebermenschen te beloonen...

DE HOLLANDER.

M'n eeuwenlange practijk van 't reizen geldt méér dan Cook of Baedeker...

Tijl (voor zich):

Ja... Oogkleppen kreeg Peer Gynt, m'n kozijn...

109